

JEZUS EN DE ECONOMISCHE CRISIS

Wat is de boodschap van de kerk nu er een economische crisis is? Hoe klinkt in deze situatie het evangelie van het koninkrijk? Het is belangrijk om te kijken naar de crisis achter de crisis. Achter de **economische crisis** (financiële en materiële zorgen) zit een **morele crisis** (onmacht en onwil om te leven volgens bepaalde normen en waarden). Daarachter zit op een nog dieper niveau een **spirituele crisis** (geen contact meer met Gods reddingsplan voor een gevallen wereld).

Kinderen en het koninkrijk

Het verhaal van de rijke jongeman volgt direct op het verhaal van de kinderen (ook in Mar. 10:13-22). Matteüs leidt het thema al in: als je het koninkrijk wilt binnengaan moet je worden als een kind. Als een kind zijn is: ontvankelijk zijn, vol vertrouwen zijn, je laten zegenen, voor je laten bidden.

Een rijke en het koninkrijk

Als de kinderen uit beeld zijn komt de rijke jongeman in beeld. Hij vraagt naar het eeuwige leven (dat is: het koninkrijk, of: 'in Christus zijn' in de taal van Paulus). Het gaat niet om een plaatsje in de hemel (het hiernamaals) maar om de ervaring van het volle leven. Het verschil tussen dat volle leven van het koninkrijk en het leven buiten het koninkrijk is het verschil tussen een zwart-wit film en een kleurenfilm. Er is een onbehagen in het leven van de rijke jongeman: ergens

Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.
Matteüs 6:20-21

Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.
Matteüs 6:33

heeft hij het gevoel dat hij wel volgens het boekje leeft maar toch nog iets wezenlijks mist. Hij verdringt dat gevoel niet, maar gaat ermee naar Jezus.

Geloven is doen?

De vraag van de jongeman past precies in de sfeer van het onderwijs van de schriftgeleerden en Farizeeën: welke geboden moet ik houden? Jezus denkt en praat met hem mee, binnen zijn eigen vertrouwde denkkader van het doen van goede daden, maar dat mondt uit in: 'Daar houd ik me aan'. De jongeman is bedolven geraakt onder de last van de geboden zonder dat hij zich heeft laten overweldigen door de liefde van God.

Gerechtigheid

Nu begint het gesprek pas echt: 'Als je volmaakt wilt zijn...'. Hier grijpt Jezus terug op zijn onderwijs in Matteüs 5:20-48. De gerechtigheid van de schriftgeleerden en Farizeeën heeft te maken met 'doen': je strikt houden aan alle geboden en regels (613 in getal). De overvloedige gerechtigheid van Jezus zit van binnen en heeft te maken met 'zijn': de ware innerlijke goedheid van een mens die opbloeit in de relatie met God. Daarom gaat het Jezus ook niet om de letterlijk betekenis van zijn gebod ('verkoop alles en geef het aan de armen'): hij wil het hart van de jongeman raken en zijn ogen openen voor de Heer ('volg mij'). De rijke jongeman moet leren dat bij Jezus deze regel niet meer geldt: 'wat je weggeeft ben je kwijt'. In de kleurrijke wereld van het koninkrijk geldt een andere wet: van geven word je rijker, want wat je weggeeft aan de armen verhuist naar de hemel, verhuist naar het eeuwige leven, komt terecht in die andere dimensie, die van het koninkrijk. Zo verzamel je een schat in de hemel (die in Jezus op aarde tastbaar wordt).

Crisis

Jezus brengt de rijke jongeman in een (economische) crisis: terneergeslagen gaat hij weg. En wat doet Jezus? Hij gaat niet achter hem aan: hij dwingt je niet om het koninkrijk in te gaan. Niets is hier verplicht. Elke crisis is een gelegenheid om weer echt contact te maken met ons onbehagen diep van binnen. Hoe paradoxaal het ook klinkt, ook door de economische crisis heen klinken deze oorspronkelijk woorden van Jezus: 'De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij, kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws' (Mar. 1:15).

De diepere crisis

We moeten leren om in deze crisis niet alleen maar mee te doen met het zoeken naar goede economische maatregelen (reddingsplannen) en het wachten op en bidden om betere tijden. Dat is te oppervlakkig. We moeten ook niet roepen dat hoge bonussen uit de boze zijn of dat we naar een meer duurzame en solidaire economie toe moeten (dat is wel waar, maar het is ook wat moralistisch). We moeten de boodschap van het koninkrijk ons weer eigen maken (ook binnen de kerk) en deze boodschap vertellen aan andere mensen: het verhaal van het echte leven dat Jezus geeft. Het gaat om Gods geheime reddingsplan waarvan Jezus het centrum is. Kennen we dat plan zelf al echt? 'Heer, laat ons uw koninkrijk zien!'

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees Matteüs 19:13-30. Let op de kinderen en let op de rijke man. In wie herken je jezelf het meest?
2. Wat is voor jou de betekenis van 'gerechtigheid'? Vul je dat in zoals de schriftgeleerden en Farizeeën ('houd je aan de geboden')? Of gaat het je om de gerechtigheid van Jezus ('wees van binnenuit, door mij, iemand met een waarlijk goed hart')?
3. Wat heeft de economische crisis momenteel voor gevolgen in je eigen leven? En in het leven van mensen uit je omgeving?
4. Herken je de terneergeslagenheid van de rijke jongeman? Is er iets waaraan jij vast zit en wat je niet los zou willen laten voor het koninkrijk?
5. Herken je de spirituele crisis achter de economische crisis? Ook in je eigen leven?

